

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Rapport

Datum:
2022-06-03

Diarienummer:
KSN-2022-00528

Handläggare:
Elin Belleza

Version/DokumentID:

Samrådsredogörelse

Avfallsplan – program för ett cirkulärt Uppsala utan avfall

Innehåll

Inledning	3
Synpunkter som har lett till ändringar	3
Synpunkter som inte har lett till ändringar	4

Inledning

Tiden för remiss och utställning varade 15 mars- 1 maj 2022. Förslaget till avfallsplan fanns tillgänglig både på Uppsala kommuns och Uppsala Vattens webbsidor. Fysisk utställning fanns tillgänglig på Uppsala Stadshus och Pumphuset. Under utställningsperioden genomfördes två fysiska träffar där avfallsplanen presenterades och allmänheten fick ställa frågor. Beredningskonferens hölls 3 maj 2022. Totalt inkom 27 yttranden på avfallsplanen varav fem från privatpersoner, sju från kommunala nämnder och styrelser, en från Styrdokumentsgruppen inom Uppsala kommun och resterande från: Samarbetsföreningen för invandrarföreningar i Uppsala (SIU), Uppsala universitet, Enköpings-, Tierps- och Håbo kommun, Barnombudet i Uppsala län (Boiu), Fastighetsägarna MittNord, Klimataktion Uppsala, Fastighetsägare Wallenstam, Uppsala universitets förenade studentkårer, Jordens Vänner Uppsala, Intressegruppen för en återbruksgalleria i Uppsala, Länsstyrelsen i Uppsala län, samt Sveriges lantbruksuniversitet.

Synpunkter som har lett till ändringar

De förändringar av förslaget till avfallsplan som inkomna synpunkter har lett till sammanfattas enligt nedan:

1. Antalet åtgärder har minskats genom att åtgärder har strukits eller slagits ihop för att minska detaljeringsgraden. Åtgärder som kan anses ingå i nämnders och bolags grunduppdrag har strukits och åtgärder som innebär grund för beräkning av indikatorer har strukits. Exempel på åtgärder som tagits bort är "3.4 Genomföra skräpmätningar i olika stadsdelar för att anpassa arbetet mot nedskräpning" och "4.1 Arbeta aktivt för att identifiera och åtgärda brister i arbetsmiljö kopplat till insamlings-arbetet av avfall".
2. Omformulering av åtgärder till att bli mer aktiverande eller mer inkluderande. Exempelvis har åtgärd 2.6 formulerats om till: Avsätta material högre upp i avfallstrappan på återvinningscentraler och Hovgården. Åtgärd 1.11 har omformulerats till: Skapa förutsättningar för boende i flerbostadshus att förebygga avfall och att dela och återanvända produkter och material.
3. Omfördelat ansvar för vissa åtgärder. Till exempel har Kommunstyrelsen lagts till som huvudansvarig för åtgärd "1.12 Prioritera och ställa krav på bevarande och återbruk av material samt minimering av spillmaterial i projektering och upphandling av byggnation, ombyggnation och anläggning" och "1.13 Ställa krav på inventering av byggprodukter som kan återanvändas samt återanvändning vid upphandling av rivningsentreprenader".
4. Kompletterat program och bilagor med information som efterfrågats. Exempelvis har Bilaga 3 Nulägesbeskrivning kompletterats med information om insamlingsgrad av olika förpackningsslag, Bilaga 7 Framtida avfallsmängder, insamlingssystem och anläggningar har kompletterats med beskrivning av framtida behov av ytterligare eftersortering av till exempel plast och Bilaga 1 Styrmedel har kompletterats med tillägg att miljöförvaltningen också arbetar med att förebygga olaglig avfallshantering.

Synpunkter som inte har lett till ändringar

Flertalet av de synpunkter som kom in ledde inte till någon förändring av förslaget till avfallsplan. Dessa synpunkter kan kategoriseras i fem områden:

1. Frågor som redan behandlas i förslaget till avfallsplan. Här återfinns till exempel påtalanden om vikten av kommunikation på olika språk, barns perspektiv och önskemål om en mer lättläst version av avfallsplanen.
2. Frågor som behandlas i andra planer och dokument, till exempel detaljerade åtgärder som passar bättre i verksamhets- och affärsplaner. Ett exempel är synpunkter avseende specifika åtgärder på utpekade återvinningscentraler. Det efterfrågas också viss statistik och analyser som normalt inte ingår i en avfallsplan och som inte finns tillgängliga och/eller som inte går att ta fram på ett enkelt sätt.
3. Frågor om annat avfall än det som kommunen har rådighet över, till exempel förebyggande och hantering av verksamhetsavfall.
4. Frågor om fördjupad ekonomisk analys och avgifter för avfallshantering, vilket hanteras i ordinarie mål- och budgetprocess samt i avfallstaxan.
5. Synpunkter som uttrycker att avfallsplanen är väl genomarbetad och kommer att bidra till ett cirkulärt Uppsala utan avfall.

Nedan listas hantering av några synpunkter som inte har lett till ändringar av förslaget till avfallsplan men som är viktiga att belysa:

- **Biokol:** Synpunkten om att en åtgärd för biokol borde inkluderas i avfallsplanen har stämts av med programansvarig för Energiprogram 2050 där biokolsfrågan styrs idag. Avstämningen resulterade i att en åtgärd för biokol inte tas med i avfallsplanen eftersom fullgod styrning sker via energiprogrammet.
- **Företags kostnader för att lämna avfall på återvinningscentral:** Företagens kostnader för att lämna avfall på återvinningscentralerna regleras i avfallstaxan och resulterar i lägre grundavgifter för verksamheter där nyttjandet av återvinningscentralerna inte inkluderas. Avfallstaxan bygger på självkostnadsprincipen vilket betyder att hushållen inte ska subventionera företagets avfallshantering.
- **Uppdatering av renhållningsföreskrifterna:** Renhållningsföreskrifterna revideras vid behov. Med tanke på kommande lagändringar planerar Uppsala Vatten genomföra en revidering av avfallsföreskrifterna.
- **Dumpning och den problematik detta utgör för markägare:** Flera delar av kommunen arbetar med dumpning och uppföljning av inkomna ärenden. Rutinerna kring hanteringen av dumpningsärenden förbättras löpande. Flera åtgärder i avfallsplanen, exempelvis 2.4 Säkerställa att fysisk plats för källsortering beaktas i program, detaljplaner och bygglov, 4.4 Utveckla hämtningstjänster som främjar tillgänglighet och återbruk i stadsmiljö och på landsbygd och 4.5 Utveckla samarbetet med fastighetsägare för att skapa en välfungerande avfallshantering i områden med särskilda utmaningar kan verka förebyggande mot dumpning.
- **Ökat återbruk, samarbete med återbruksaktörer och återbruksgalleria:** Flertalet åtgärder hanterar dessa frågor, till exempel "1.7 Utveckla samarbetet mellan återbruksaktörer och Uppsala Vatten för att öka återanvändningen", "1.8 Utveckla systemen för mottagning och avsättning av återbruksmaterial som kommer in via återvinningscentralerna" och "1.9 Utredda hur multihubbar kan utformas för att bidra till cirkulära flöden och avfallsförebyggande"

- **Målnivån för indikatorn ”Mängd material och produkter som återanvänds, ton per år” är låg:** Indikatorn mäter den del av allt grovavfall som inkommer på återvinningscentralerna som faktiskt säljs i återbruksbutik. Uppsala är en av få kommuner som mäter det som faktiskt säljs och inte vad som bara samlas in. Notera att mängden alltså endast gäller återbruk och inte materialåtervinning. Målnivån kan komma att ökas vid revidering av handlingsplanen till följd av att andra åtgärder gett effekt.
- **Målnivån för indikatorn ”Antal skräpföremål per 10 m²” borde vara lägre:** Minskningen är upprättad utifrån att vi hade så lågt skräpindex (dvs lite nedskräpning) 2018 och därför blir det svårt att minska mer efter 2025.
- **Materialåtervinning av plast som inte är förpackningar:** Kommunen har inte direkt rådighet över verksamhetsavfall men kan påverka genom upphandling och åtgärden ”2.6 Avsätta material högre upp i avfallstrappan på återvinningscentralerna och på Hovgården” vilket bidrar till en förflyttning uppåt i avfallstrappan för verksamhetsavfall vilket näringslivet kan dra nytta av och utnyttja. Miljö-och klimatprogrammet har en åtgärd för samarbete mellan kommunen och näringslivet; ”Utveckla samverkansformer med näringslivet som stimulerar till cirkulära affärsidéer och affärsmodeller för att uppnå hållbara resursflöden”.
- **Det saknas mål för att minska mängden plastförpackningar som går till förbränning via restavfallet:** Arbetet med att minska mängden restavfall inom indikatorn ”Mängd mat- och restavfall, kilogram per person och år” innebär att arbeta med att förbättra utsortering av bland annat plastförpackningar. Målvärdet ligger på 25 procent mindre mat- och restavfall per person 2025 jämfört med 2015.
- **Målnivån för indikatorn ”Mängd avfall, kg/person och år” borde kunna vara lägre:** Nuvarande målformulering med nedåtgående trend i avfallsmängder anger ingen specifik målnivå bland annat eftersom vad som räknas in i statistiken ändras med ny lagstiftning. Att bryta sambandet mellan tillväxt och avfallsmängder är en nog stor utmaning i sig utan att sätta en specifik målnivå.